

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име
Датум и место рођења

Алексић Миодраг Душан
5. 8. 1988, Ниш

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Новинарство
Дипломирани журналиста
2007.
2011.
8.80

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Новинарство
Мастер журналиста
2011.
2013.
9.43
Културолошке науке и комуникологија
Утицај Интернета на Српску православну цркву

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Медији и друштво
2017.
140
9.50

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
дисертације
Име и презиме ментора,
звање
Број и датум добијања
сагласности за тему
докторске дисертације

Извештавање листа *Политика* у време Првог балканског рата (Октобар 1912 –
Мај 1913)
Татјана Вулић, редовни професор
8/18-01-003/19-017; 19. 4. 2019.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
Број поглавља
Број слика
Број табела
Број графикана
Број прилога

195
9 поглавља, 23 потпоглавља
13
12
12
4

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Dušan Aleksić, Mobilizatorska uloga lista <i>Politika</i> na početku Prvog balkanskog rata, CM, 2018, Broj 42, Godina XIII, 57-78</p> <p>У раду се, кроз анализу садржаја, испитује да ли је и на који начин дневни лист <i>Politika</i> остварио мобилизаторску функцију у извештавању на почетку Првог балканског рата 1912. године, имајући у виду његову популарност и утицај, као и чињеницу да је то био први ратни сукоб од њеног оснивања. Посебан фокус стављен је на пропагандне технике, као и језичко-стилска средства које је Политика користила како би остварила утицај на читаоце.</p> <p>Анализа је показала да је, иако млади лист, <i>Politika</i> спремно дочекала почетак рата и успешно остварила своју мобилизаторску улогу, што указује на значај и моћ медија у ратним околностима.</p>	M51

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА **НЕ**

Потврђујемо да кандидат Душан Алексић испуњава све услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Филозофског факултета у Нишу.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Предмет докторске дисертације Душана Алексића бави се извештавањем листа *Politika* током Првог балканског рата, са посебним освртом на доминантне функције извештавања и жанровске и стилске карактеристике текстова објављених у овом периоду.

У уводном делу представљен је друштвено-историјски значај Првог балканског рата, улога штампе у ратном извештавању, као и друштвено-политички контекст почетком 20. века који је, између осталог, утицао и на развој штампе у Србији, укључујући настанак и развој *Политике*.

У самом предмету истраживања кандидат указује да је проучавање извештавања *Политике* значајно са аспекта историје новинарства, теорије жанрова и пропагандне комуникације, али се осврће и на популарност ових новина, па тиме и на утицај на креирање јавног мњења. Иако је ово био први већи ратни сукоб који се нашао у српском медијском дискурсу, кандидат примећује да је назначени историјски период доминантно проучаван са историјског становишта, али не и са комуниколошког. Управо зато теми је приступио да је проучава из угла комуникологије и новинарства.

Приликом постављања циљева истраживања, докторанд Алексић полази од конструкционистичке улоге медија, коју везује за теорију постављања дневног реда, теорију чувара капија, теорију уоквиравања и друге одреднице и теорије релевантне за проучавање медијских садржаја са посебним освртом на контекст ратног извештавања.

У оквиру историјског контекста полази се од прегледа најзначајнијих догађаја који су довели до Првог балканског рата. Након тога, кандидат пружа увид у цивилизацијски аспект рата, у коме објашњава друштвени, историјски и културолошки контекст. Кандидат се, такође, позива на досадашња истраживања о Првом балканском рату из других области која укључују медијски аспект, док у последњем делу поглавља посвећеном историјском контексту указује на друштвено-политичке услове у којима је *Politika* настала и на њен професионални значај. Контекстуализација догађаја постављена на овај начин допринела је прецизном дефинисању методолошког оквира истраживања, у складу са постављеним циљевима – испитивање функција извештавања, са фокусом на информативну, пропагандну и мобилизаторску, као и испитивање језичко-стилских карактеристика у контексту проучавања новинарских жанрова.

У теоријском делу дисертације кандидат обрађује историјат и жанровске специфичности ратног извештавања, након чега пружа детаљан увид у карактеристике поменутих теорија и функција.

Поред опште научног и дескриптивног метода, Алексић се за анализу текстова објављених у *Политици* током Првог балканског рата служио анализом садржаја која укључује квантитативни и квалитативни приступ. За потребе квантитативне анализе прецизно је дефинисан кодни лист како би се утврдиле доминантне категорије и детерминанте које су у вези са предметом и циљевима истраживања. При квалитативној анализи садржаја примењена је критичка анализу дискурса Теуна ван Дијка, која укључује лингвистички, социјални и историјски контекст. Примена критичке анализе дискурса ван

Дијска у квалитативној анализи садржаја *Политике* посебно је значајна због специфичности саме теме докторске дисертације.

У квантитативном делу резултати су представљени кроз табеле и графиконе и укључују дискусију за сваку проучавану категорију: Број објављених текстова по месецима, распоред текстова по рубрикама, дужина текстова, жанровска структура, ауторство текстова, функција извештавања, локација догађаја, теме извештавања, главни актери догађаја, вредносни контекст, субјективност аутора и тип наслова. Квалитативни део садржи дескриптивну анализу самог листа, као и посебну жанровску анализу, док су проучавани текстови подељени на пет раздобља (Карактеристике ратног извештавања *Политике* на почетку Првог балканског рата; Извештавање *Политике* током решавања албанског питања и изласка Србије на Јадранско море; Извештавање *Политике* током примирја; Извештавање *Политике* током друге фазе рата; Извештавање *Политике* током сукоба са Бугарском и припреме за Други балкански рат). Фокус квалитативне анализе био је на уочавању и проучавању историјских и теоријских одредница изнетих у првом делу дисертације.

Истраживање је показало да су се у дневном извештавању *Политике* као доминантне функције издвојиле пропагандна и информативна функција, као и да је присутан висок интензитет медијског уоквиравања. Тиме је *Политика* остварила значајан утицај на јавно мњење тог доба. Како се истиче, професионални приступ који је подразумевао раширену мрежу дописника, жанровско обликовање чији се елементи могу срести и у савременом новинарству, брзина објављивања информација и модерна графичка решења допринела су томе да се *Политика* високо позиционира на европској медијској сцени, због чега и кандидат Алексић јасно и недвосмислено закључује да је овај лист поставио темеље савременог српског новинарства.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Кандидат је у докторској дисертацији у потпуности остварио циљеве постављене приликом пријаве теме:

Анализа објављених текстова током Првог балканског рата у листу *Политика* која укључује социјални и историјски контекст; Испитивање информативне, пропагандне и мобилизаторске функције текстова и њихових карактеристика позивајући се на релевантне теорије; Проучавање језичко-стилских карактеристика текстова у контексту ратног извештавања и теорије новинарских жанрова.

Добијени резултати поткрепљени су и научном обрадом постављених истраживачких циљева. Кандидат је утврдио доминантне функције у извештавању, испитао присутност и карактеристике стереотипа у извештавању, утврдио које се пропагандне технике најчешће јављају и њихове карактеристике. Испитао је карактеристике новинарских жанрова и утврдио који жанрови се јављају као доминантни.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Докторска дисертација кандидата Душана Алексића прва је обимнија студија у којој је Први балкански рат као значајан историјски догађај проучаван са комуниколошког становишта. Узимајући у обзир специфичне историјске, политичке и друштвене околности које су утицале и на развој медија у Србији, докторска дисертација кандидата Алексића, такође, пружа значајан допринос проучавању историје новинарства, новинарства у штампаним медијима, ратног извештавања, новинарских жанрова, као и саме пропаганде.

Захваљујући овој дисертацији, која се базира на релевантном теоријском и методолошком утемељењу и укључује обимну домаћу и инострану литературу и изворе везане за предмет и циљ истраживања, научно је обрађен један од најзначајнијих периода историје српског новинарства који је несумњиво утицао на развој целокупне новинарске професије у земљи.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Истраживање је реализовано на самосталан и оригиналан начин, обухвата научно поље недовољно истражено у комуниколошкој научној области, те као такво представља значајан допринос научном проучавању медија, како у српској академској заједници, тако и шире.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

На основу укупне позитивне оцене текста докторске дисертације *Извештавање листа Политика у време Првог балканског рата (Октобар 1912 – Мај 1913)*, комисија предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу, као и Научно-стручном већу за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу, да извештај о оцени урађене докторске дисертације прихвати, а кандидату Душану Алексићу одобри јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовању Комисије 8/18-01-008/20-031

Датум именовања Комисије 04. 12. 2020.

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Зоран Јевтовић, редовни професор	председник	З. Јевтовић
	Културолошке науке и комуникологија	Филозофски факултет у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
2.	Татјана Вулић, редовни професор	ментор, члан	Т. Вулић
	Културолошке науке и комуникологија	Филозофски факултет у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
3.	Сања Домазет, ванредни професор	члан	Сања Домазет
	Политичке науке	Факултет политичких наука у Београду	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
4.	Дејан Антић, доцент	члан	Д. Антић
	Историјске и археолошке науке	Филозофски факултет у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	

Датум и место:
Ниш и Београд, децембар 2020.